

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 138/12

Λουξεμβούργο, 6 Νοεμβρίου 2012

Απόφαση στην υπόθεση C-199/11
Europese Gemeenschap κατά Otis NV κ.λπ.

Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων δεν απαγορεύει στην Επιτροπή να ασκεί, εξ ονόματος της Ένωσης ενώπιον εθνικού δικαστηρίου, αγωγή προς αποκατάσταση ζημίας που υπέστη η Ένωση εξαιτίας συμπράξεως ή πρακτικής αντίθετης προς τους κανόνες δικαίου της Ένωσης

Η απόφαση με την οποία η Επιτροπή διαπιστώνει την ύπαρξη συμφωνίας αντίθετης προς τους κανόνες του ανταγωνισμού δεσμεύει τις δημόσιες αρχές, περιλαμβανομένων των εθνικών δικαστηρίων.

Τον Φεβρουάριο του 2007¹ η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμα συνολικού ύψους άνω των 992 εκατομμυρίων ευρώ στους ομίλους Otis, Kone, Schindler και ThyssenKrupp λόγω της συμμετοχής τους σε συμπράξεις στην αγορά της πωλήσεως, εγκαταστάσεως, συντηρήσεως και εκσυγχρονισμού ανελκυστήρων και κυλιόμενων κλιμάκων στο Βέλγιο, τη Γερμανία, το Λουξεμβούργο και τις Κάτω Χώρες.

Οι εμπλεκόμενες εταιρίες άσκησαν προσφυγές ακυρώσεως κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με αποφάσεις της 13ης Ιουλίου 2011² το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τις προσφυγές των Otis, Kone και Schindler. Όσον αφορά τις εταιρίες του ομίλου ThyssenKrupp, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε να μειώσει τα πρόστιμα που τους είχαν επιβληθεί.

Ορισμένες εταιρίες των τεσσάρων αυτών ομίλων άσκησαν αιτήσεις αναιρέσεως ενώπιον του Δικαστηρίου, ζητώντας την αναίρεση των αποφάσεων του Γενικού Δικαστηρίου³.

Παράλληλα, τον Ιούνιο του 2008 η Επιτροπή άσκησε – ως εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (η οποία τότε ονομαζόταν Ευρωπαϊκή Κοινότητα) – αγωγή ενώπιον του πρωτοβάθμιου εμπορικού δικαστηρίου Βρυξελλών (Βέλγιο), ζητώντας από τις Otis, Kone, Schindler και ThyssenKrupp το ποσό των 7 061 688 ευρώ. Η Επιτροπή προέβαλε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση υπέστη οικονομική

¹ Απόφαση C(2007) 512 τελικό της Επιτροπής, της 21ης Φεβρουαρίου 2007, σχετικά με διαδικασία δυνάμει του άρθρου 81 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ 2008, C 75, σ. 19).

² Αποφάσεις επί της υποθέσεως [T-138/07](#), Schindler Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής, των υποθέσεων [T-141/07](#), General TechniC-Otis Sàrl κατά Επιτροπής, [T-142/07](#), General Technic Sàrl κατά Επιτροπής, [T-145/07](#), Otis SA κ.λπ. κατά Επιτροπής και [T-146/07](#), United Technologies Corp. General TechniC-Otis κατά Επιτροπής, οι οποίες συνεκδικάστηκαν, [T-144/07](#), ThyssenKrupp Liften Ascenseurs NV κατά Επιτροπής, [T-147/07](#), ThyssenKrupp Aufzüge GmbH κ.λπ. κατά Επιτροπής, [T-154/07](#), ThyssenKrupp Ascenseurs Luxembourg Sàrl κατά Επιτροπής, [T-148/07](#), ThyssenKrupp Liften BV κατά Επιτροπής, [T-149/07](#), ThyssenKrupp Elevador AG κατά Επιτροπής, και [T-150/07](#), ThyssenKrupp AG κατά Επιτροπής, οι οποίες συνεκδικάστηκαν, καθώς και στην υπόθεση [T-151/07](#), Kone Oyj κ.λπ. κατά Επιτροπής (βλ. επίσης [ανακοινωθέν τύπου 72/11](#)).

³ Εκκρεμείς υποθέσεις: [C-501/11 P](#), Schindler Holding Ltd κ.λπ. κατά Επιτροπής, και [C-510/11 P](#), Kone κ.λπ. κατά Επιτροπής.

Υποθέσεις που διαγράφηκαν από το πρωτόκολλο με διατάξεις: διατάξεις της 24ης Απριλίου 2012 [C-516/11 P](#), ThyssenKrupp Liften Ascenseurs κατά Επιτροπής, και [C-519/11 P](#), ThyssenKrupp Liften κατά Επιτροπής, διατάξεις της 8ης Μαΐου 2012, [C-504/11 P](#), ThyssenKrupp Ascenseurs Luxembourg κατά Επιτροπής, [C-505/11 P](#), ThyssenKrupp Elevator κατά Επιτροπής, και [C-506/11 P](#), ThyssenKrupp κατά Επιτροπής.

Περατωθείσες υποθέσεις: διατάξεις της 15ης Ιουνίου 2012, [C-493/11 P](#), United Technologies κατά Επιτροπής, και [C-494/11 P](#), Otis Luxembourg κ.λπ. κατά Επιτροπής.

ζημία στο Βέλγιο και στο Λουξεμβούργο, εξαιτίας της συμπράξεως στην οποία είχαν μετάσχει οι επιχειρήσεις αυτές. Συγκεκριμένα, η Ευρωπαϊκή Ένωση είχε συνάψει πολλές συμβάσεις πωλήσεως, εγκαταστάσεως, συντηρήσεως και εκσυγχρονισμού ανελκυστήρων και κυλιόμενων κλιμάκων σε διάφορα κτίρια των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων που εδρεύουν στις δύο αυτές χώρες, με τίμημα υψηλότερο από αυτό της αγοράς, εξαιτίας συμπράξεως η οποία είχε κριθεί παράνομη από την Επιτροπή.

Στο πλαίσιο αυτό, το πρωτοβάθμιο εμπορικό δικαστήριο Βρυξελλών αποφάσισε να υποβάλει διάφορα προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο. Ερωτά, πρώτον, αν η Επιτροπή νομιμοποιείται να εκπροσωπεί την Ένωση ενώπιον εθνικού δικαστηρίου στο πλαίσιο της συγκεκριμένης υποθέσεως.

Το Δικαστήριο κρίνει, ως προς το ζήτημα αυτό, ότι, εφόσον η διαφορά εισήχθη πριν την έναρξη ισχύος της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), η εκπροσώπηση της Ένωσης διέπεται από τη Συνθήκη περί Ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΚ). Επομένως, **η Επιτροπή νομιμοποιείται να εκπροσωπεί την Κοινότητα ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου χωρίς να απαιτείται να διαθέτει ειδική εξουσιοδότηση προς τούτο.**

Δεύτερον, το εθνικό δικαστήριο ερωτά αν ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαγορεύει στην Επιτροπή να ασκεί – εξ ονόματος της Ένωσης – αγωγή προς αποκατάσταση ζημίας που υπέστη η Ένωση εξαιτίας συμπεριφοράς η οποία κρίθηκε αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού με απόφαση του εν λόγω θεσμικού οργάνου.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, καταρχάς, ότι **κάθε υποκείμενο δικαίου δικαιούται να ζητήσει αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη, εφόσον υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της ζημίας και της παράνομης συμπράξεως ή πρακτικής και ότι το δικαίωμα αυτό έχει και η Ένωση.**

Το δικαίωμα αυτό, όμως, πρέπει να ασκείται χωρίς να θίγονται τα θεμελιώδη δικαιώματα των εναγομένων, όπως αυτά κατοχυρώνονται, μεταξύ άλλων, με τον Χάρτη. Ειδικότερα, το δικαίωμα σε αποτελεσματική δικαστική προστασία συνίσταται από διάφορα στοιχεία, δηλαδή, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα προσβάσεως σε δικαστήρια και η αρχή της ισότητας των όπλων.

Όσον αφορά το δικαίωμα προσβάσεως σε δικαστήριο, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι ο κανόνας κατά τον οποίο τα εθνικά δικαστήρια δεσμεύονται από την απόφαση της Επιτροπής με την οποία διαπιστώνεται παράνομη συμπεριφορά δεν συνεπάγεται ότι οι εμπλεκόμενοι στερούνται το δικαίωμα προσβάσεως σε δικαστήριο. Το Δικαστήριο τονίζει, συναφώς, ότι **το δίκαιο της Ένωσης προβλέπει σύστημα δικαστικού ελέγχου των αποφάσεων της Επιτροπής στον τομέα του ανταγωνισμού, με όλες τις εγγυήσεις που επιβάλλει ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.**

Το Δικαστήριο επισημαίνει, ακόμη, ότι τα εθνικά δικαστήρια, μολονότι δεσμεύονται από την απόφαση της Επιτροπής με την οποία διαπιστώνεται συμπεριφορά αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού, εντούτοις είναι τα μόνα αρμόδια να κρίνουν την ύπαρξη ζημίας και τον άμεσο αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της ζημίας και της παράνομης συμπεριφοράς. Ακόμη και όταν η Επιτροπή έχει προσδιορίσει, με την απόφασή της, κατά τρόπο συγκεκριμένο, τις συνέπειες της παραβάσεως, εναπόκειται πάντα στον εθνικό δικαστή να προσδιορίσει τη ζημία που έχει υποστεί ατομικά καθένα από τα υποκείμενα δικαίου που έχουν ασκήσει αγωγή αποζημιώσεως. Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως κριτής και διάδικος σε υπόθεση που την αφορά.

Τέλος, όσον αφορά την αρχή της ισότητας των όπλων, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι σκοπός της αρχής αυτής είναι η ισορροπία μεταξύ των διαδίκων της δίκης, ώστε να διασφαλίζεται ότι κάθε έγγραφο που προσκομίζεται στο δικαστήριο μπορεί να εξεταστεί και να αντικρουστεί από κάθε διάδικο. Πάντως, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, εν προκειμένω, τα στοιχεία που συγκέντρωσε η Επιτροπή στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας διαπιστώσεως της παραβάσεως – στοιχεία τα οποία οι εναγόμενες εταιρίες διατείνονται ότι τους γνωστοποιήθηκαν – δεν προσκομίστηκαν στο εθνικό δικαστήριο από την Επιτροπή. Σε κάθε περίπτωση, **η νομοθεσία της Ένωσης**

απαγορεύει στην Επιτροπή να χρησιμοποιεί για αλλότριους σκοπούς τις πληροφορίες που έχει συγκεντρώσει στο πλαίσιο έρευνας στον τομέα του ανταγωνισμού.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι ο Χάρτης δεν απαγορεύει στην Επιτροπή να ασκεί, εξ ονόματος της Ένωσης και ενώπιον εθνικού δικαστηρίου, αγωγή με αίτημα την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη η Ένωση εξαιτίας συμπτράξεως ή πρακτικής αντίθετης στο δίκαιο της Ένωσης.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582